

INDENRIGSMINISTERIET

E. Skifter Andersen,
Aabenraa Handelsstandsforening,
6200 Aabenraa

Dato 14 JUNI 1990
Kontor 2. kommunekontor
Sag nr. 1988/1115-2
Sagsbeh. HH/EMJ

I skrivelse af 29. november 1988 har De på baggrund af en artikel i dagbladet "BØRSEN" den 29. november 1989 anmodet Indenrigsministeriet om at oplyse, hvorvidt Kommunernes Landsforening lovligt kan indgå rammeaftaler med en række bilimportører og creditcard-firmaer om, at kommunalt ansatte opnår rabatter ved køb af biler og kontingentnedsættelse ved anskaffelse af creditcards.

I den anledning anmodede Indenrigsministeriet Kommunernes Landsforening om en udtalelse til artiklen i "BØRSEN".

I skrivelse af 30. januar 1989 har Landsforeningen bl.a. anført:

"...at der er tale om ordninger, der har været i brug igennem en længere periode, samt at der er tale om ordninger, der sigter på at give kommunerne - og ikke de kommunalt ansatte - bedre økonomiske betingelser."

Med hensyn til bilaftalerne oplyser Landsforeningen:

"...at de også kan benyttes af de ansatte, som har tjenestekørsel i egen bil i betydeligt omfang, og denne ordning tilsigter primært at hjælpe kommunerne med at få dækket det kommunale kørselsbehov."

Endelig oplyser Landsforening om creditcard-aftalen:

"...at også den tilsigter at støtte kommunerne, idet forskudsbeløb til rejser m.v. reduceres, således at kassekreditrenter formindskes."

Kommunernes Landsforening vedlagde til skrivelsen af 30. januar 1989 en række informationsskrivelser fra Landsforeningen til kommunerne, hvori de pågældende aftaler er beskrevet.

Det fremgår heraf, for så vidt angår rabataftaler på credit-cards, at Landsforeningen har indgået en rammeaftale med Diners Club Danmark A/S, hvorefter kommuner og fælleskommunale virksomheder, som ønsker Diners Club kort til sine medarbejdere, kun skal betale et reduceret årligt kontingent og intet indmeldelsesgebyr. Aftalen omfatter alene kort, der ikke indebærer nogen hæftelse for kommunen eller de kommunale virksomheder.

Endvidere fremgår det, at Landsforeningen har indgået en række rammeaftaler med forskellige bilimportører om rabatter ved bilkøb. Rammeaftalerne gælder for kommuner med tilhørende institutioner samt fælleskommunale virksomheder. Derudover kan aftalen også benyttes af de kommunalt ansatte, som har tjenestekørsel i egen bil i betydeligt omfang. Levering af biler med rabat kan ske gennem samtlige autoriserede forhandlere af de pågældende bilmærker.

Endelig fremgår det af de nævnte rammeaftaler, at kommunerne og de kommunale virksomheder og institutioner tiltræder de aftalte rabatordninger i forbindelse med konkrete indkøb.

For at belyse sagen yderligere har Indenrigsministeriet rettet henvendelse til Finansministeriet, Administrations- og Personaledepartementet, med henblik på at få oplyst, hvilke regler der gælder på det statslige område for indgåelse af rabataftaler af den omhandlede karakter.

Administrations- og Personaledepartementet har med skrivelse af 29. maj 1990 besvaret Indenrigsministeriets henvendelse. Af skrivelsen fremgår bl.a.:

".... at såvel rekvirering af betalingskort som køb af tjenestebiler er omfattet af rammeaftaler inden for de centrale statslige indkøbsordninger. Generelt gælder for disse ordninger, at de kun kan anvendes ved køb af varer og tjenesteydelser for en institutions regning og til dennes eget brug. Indkøbsordningerne må ikke anvendes til private indkøb.

Den statslige rammeaftale om rekvirering af betalingskort har til formål, at institutionerne kan rekvirere betalingskort til medarbejdere med særlig stor tjenesterejseaktivitet. Institutionen betaler et reduceret årskontingent, men har herudover ingen hæftelsespligt i forbindelse med kortets brug. Denne pligt påhviler alene kortindehaveren. Aftalen omfatter alene, hvad der dækkes af årskontingentet. Alle andre ydelser, som kan rekvireres via betalingskortet sker til selskabernes normale priser og er aftalen og institutionerne uvedkommende.

.....at den statslige rammeaftale om køb af tjenestebiler omfatter udelukkende biler, som købes af en statsinstitution til institutionens tjenestlige brug, og som institutionen har den fulde dispositionsret over.

Der er ikke mulighed for, at statsansatte direkte eller indirekte kan gøre brug af aftalen ved køb af biler til eget brug.

Dette ville dels være i strid med de førnævnte principper for de statslige centrale indkøbsordninger og dels være en overtrædelse af de generelle regler for statens indkøbsvirksomhed.

Af Statens Indkøbsvejledning, pkt. 7.2, om personalekøb fremgår det, at medarbejdere ikke i institutionens navn må købe varer og tjenesteydelser hos institutionens leverandører til eget brug, eller på anden måde udnytte sin stilling til at opnå særlige fordele hos institutionens leverandører. Køb af bil på statens rammeaftale, hvor ejendomsretten til bilen overgår til den ansatte ved købet, anses for køb til eget brug, uanset om bilen i større eller mindre omfang anvendes til tjenestekørsel.

For de statslige indkøbsaftaler gælder således, at statens personale ikke må anvende aftalerne ved køb til sig selv. Det skyldes, at en koordinering af statsinstitutionernes indkøb ikke samtidig må være en koordinering af de indkøb, der foretages til institutionernes personale. Derudover har det været vigtigt, at indkøbsmedarbejdernes valg af leverandører ikke påvirkes af det øvrige personales ønsker herom. Endelig kan det ikke afvises, at statens institutioner påtager sig et ansvar i forhold til personalet, hvis de indgåede aftaler dækker på institutionens og personalets forbrug af den pågældende vare/tjenesteydelse."

På dette grundlag skal Indenrigsministeriet generelt udtale, at en kommunal myndighed som udgangspunkt alene er berettiget til at udbetale de økonomiske ydelser til kommunens ansatte, som kommunen er forpligtet til i henhold til de aftalte løn- og ansættelsesvilkår. Dette udgangspunkt kan fraviges dels i mindre betydeligere spørgsmål ud fra hensynet til de ansattes velfærd, dels i tilfælde, hvor fravigelsen sker med henblik på at tjene arbejdsgiverens interesser.

En kommune vil således som led i den almindelige personalepleje kunne stille sådanne servicefaciliteter til rådighed for personalet, som er almindelige på arbejdsmarkedet som helhed. Der kan eksempelvis være tale om velfærdsforanstaltninger som kantiner, opholdsrum, fællesarrangementer m.v.

Derimod kan en kommune ikke herudover i forbindelse med varetagelse af kommunale opgaver foretage dispositioner, der har til formål at tilgodese andres interesser end kommunens.

Med hensyn til den konkrete sag bemærkes det, at de omhandlede aftaler - som nævnt - alene er rammeaftaler, der først får virkning for de enkelte kommuner, kommunale virksomheder og institutioner m.v., når disse tiltræder rabataftalerne i forbindelse med bestilling af creditcards og biler.

Vedrørende aftalen med Diners Club Danmark A/S skal Indenrigsministeriet udtale, at kommunerne har en saglig interesse i at tilbyde ansatte med et stort rejsebehov et creditcard. Dette skyldes, at kommunerne herved opnår administrative lettelser og besparelser via formindskede kassekreditrenter. Det bemærkes i øvrigt, jf. Administrations- og Personaledepartementets svar, at lignende aftaler findes på det statslige område. Indenrigsministeriet finder ikke, at det forhold, at de kommunalt ansatte kan benytte creditcardet uden for tjenesten kan tillægges en sådan vægt, at det kan tale imod aftalernes lovlighed. Dette skyldes, at den ansattes private brug af creditcardet alene er en sideeffekt ved aftalen og ikke har været et selvstændigt formål med kommunens tiltrædelse af ordningen. Det er endvidere tillagt betydelig vægt, at den fordel den enkelte kommunalt ansatte opnår ved at kunne benytte creditcardet er af ganske ubetydelig størrelse. Det er dog en forudsætning for, at kommunerne lovligt kan indgå aftaler om creditcards, at kortene alene tilbydes ansatte med betydelig tjenesterejseaktivitet, og at kommunerne ikke påtager sig nogen form for hæftelse i forholdet mellem den enkelte ansatte og kortudstederen.

Vedrørende rabataftalerne for biler skal Indenrigsministeriet udtale, at den interesse, som kommunerne kan have i at ansatte med et stort tjenstligt kørselsbehov benytter egen bil, ikke kan begrunde, at en kommune i forbindelse med varetagelsen af kommunens egne interesser tillige varetager interesser for nogle af kommunens ansatte. Ministeriet har herved lagt vægt på, at kommunernes interesser i at nogle ansatte benytter egen bil til tjenstekørsel tilgodeses ved generelle aftaler eller overenskomster - som gælder i alle kommuner - om kørselsgodtgørelse m.v.. En adgang for den enkelte kommune til at tilvejebringe mulighed for rabatter af væsentlig økonomisk betydning for nog-

le af kommunens ansatte vil indebære en alvorlig risiko for sammenblanding af kommunale og ikke-kommunale interesser, jf. herved det af Administrations- og Personaledepartementet anførte vedrørende ansatte i staten.

På denne baggrund finder Indenrigsministeriet, at det ikke vil være lovligt for kommuner eller kommunale virksomheder at tiltræde rabataftaler, hvorefter visse kommunalt ansatte kan få rabat ved køb af private biler.

Kopi af denne skrivelse er sendt til Kommunernes Landsforening.

Med venlig hilsen

Thor Pedersen

/Henrik Høigaard